

กขค. ปรับปรุง โกดไลน์ “ฟู้ด เดลิเวอรี” หลังเปิดรับฟังความคิดเห็น

ในช่วงเดือนกันยายน 2563 ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สขค.) ได้จัดกิจกรรมเปิดรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) ผ่านเว็บไซต์สำนักงานและจัดประชุมปรึกษาหารือในรูปแบบโฟกัสกรุป(Focus Group) เพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ประกอบการร้านอาหาร หรือ โกดไลน์ ฟู้ด เดลิเวอรี ซึ่งนำโดย นายสันติชัย สารถวัลย์แพศย์ กรรมการการแข่งขันทางการค้าในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาแนวปฏิบัติการค้าที่ไม่เป็นธรรมในธุรกิจค้าปลีกออนไลน์ ซึ่งได้ข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อปรับปรุงร่างโกดไลน์ดังกล่าวจากผู้เกี่ยวข้องโดยตรงเรียบร้อยแล้ว

นายสันติชัยฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า หลังจากคณะอนุกรรมการฯ ได้รับข้อมูลสรุปรายงานการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์สำนักงานรวมทั้งการจัดประชุมปรึกษาหารือในรูปแบบโฟกัสกรุป (Focus Group) แล้วนั้น ได้นำประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญมาปรับปรุง เพื่อยกร่างฉบับใหม่เรียบร้อยแล้วผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.) เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2563 แล้ว โดยมีประเด็นสำคัญที่ปรับแก้ไข จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ 1 ความไม่ชัดเจนของคำนิยามของผู้ประกอบการรับและส่งอาหาร ซึ่งมีการตั้งข้อสังเกตว่าคำนิยามที่กำหนดไว้เดิมยังไม่ชัดเจนและไม่สื่อถึงผู้ประกอบการให้บริการรับและส่งอาหาร (แพลตฟอร์ม) จึงได้มีการปรับแก้ไขคำนิยามให้ชัดเจนมากขึ้น จากเดิมใช้คำว่าผู้ประกอบการรับและส่งอาหารผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ปรับแก้ไขใหม่เป็นผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร รวมทั้งกำหนดคำนิยามใหม่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 2 ข้อกังวลเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้ (GP) โดยเข้าใจว่า สขค. จะเข้าไปควบคุมหรือกำหนดค่าส่วนแบ่งรายได้ (GP) จึงได้มีการปรับแก้ไขถ้อยคำใหม่ จากเดิมที่เขียนไว้ว่า การเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้ในอัตราที่สูงเกินสมควรหรือแตกต่างกันระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหาร ปรับแก้ไขใหม่โดยแยกเป็น 2 หัวข้อ คือการเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากอัตราที่เคยเรียกเก็บโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และ การเรียกเก็บในอัตราที่แตกต่างกันระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหารที่จำหน่ายอาหารประเภทเดียวกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ประเด็นที่ 3 ข้อวิตกว่าการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นการจำกัดสิทธิ (Exclusive Dealing) ของผู้ประกอบการร้านอาหาร เป็นพฤติกรรมที่ห้ามกระทำในทุกกรณี จึงได้มีการปรับแก้ไขถ้อยคำใหม่เป็น การกำหนดเงื่อนไขที่เป็นการจำกัดสิทธิ (Exclusive Dealing) ของผู้ประกอบการร้านอาหารที่มีลักษณะเป็นการบังคับโดยการห้ามจำหน่ายอาหารผ่านช่องทางของผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารรายอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

สำหรับร่างไคต์ไลน์ ฟู้ด เดลิเวอรี ฉบับใหม่ ซึ่ง กขค. ได้ให้ความเห็นชอบแล้วนั้น มีข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติทางการค้าของผู้ประกอบธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร มีแนวทางในการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. การเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่เป็นธรรม โดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารทราบล่วงหน้าถึงเหตุผลและความจำเป็นของการเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาที่เหมาะสม เช่นพฤติกรรมดังต่อไปนี้

(ก) การเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้ (Commission Fee หรือ Gross Profit (GP)) ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น

จากที่เคยเก็บ และการเรียกเก็บในอัตราที่แตกต่างกันระหว่างผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร

ที่จำหน่ายสินค้าเดียวกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ข) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการโฆษณา (Advertising Fee) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

เช่น การเรียกเก็บค่าโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายโดยที่ผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารไม่ได้รับสิทธิประโยชน์

ตามที่ตกลงกันไว้ เป็นต้น

(ค) การเรียกเก็บค่าส่งเสริมการขายในโอกาสพิเศษทางการตลาด (Promotion) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ง) การเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่เคยมีการเรียกเก็บมาก่อน

โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

2. การกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม เช่น การกำหนดเงื่อนไขที่เป็นการจำกัดสิทธิ (Exclusive Dealing) ของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารที่มีลักษณะเป็นการบังคับ โดยการห้ามจำหน่ายอาหารผ่านช่องทางของผู้ประกอบธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารรายอื่น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

3. การใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม

(ก) การแทรกแซง หรือจำกัดความเป็นอิสระในการกำหนดราคาของผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหาร

(ข) การกำหนดเงื่อนไขบังคับด้านราคาที่ต้องขายเท่ากันในทุกช่องทางการจำหน่าย (Rate Parity Clause)

(ค) การประวิงเวลาจ่ายค่าสินค้าตามระยะเวลาที่กำหนด (Credit Term)

(ง) การปฏิเสธการทำการค้ากับผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารในระหว่างระยะเวลาของสัญญา

หรือ การยกเลิกสัญญาอันเนื่องมาจากเหตุผลต่าง ๆ โดยไม่มีเหตุผลสมควร

(จ) การยกเลิกผู้ประกอบธุรกิจร้านอาหารออกจากช่องทางการจำหน่ายโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ฉ) การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขภายใต้สัญญา หรือระยะเวลาของสัญญา โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ช) การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาของสัญญาโดยไม่มีแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 60 วัน

4. การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมอื่น ๆ

นายสันติชัยฯ กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ร่างกติกาล์น ฟู๊ด เดลิเวอรี่ ฉบับใหม่ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจาก กทค. แล้วนั้น กำลังอยู่ระหว่างรอประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้ทางกฎหมายต่อไป โดยเชื่อว่ากติกาล์น ฟู๊ด เดลิเวอรี่ จะสามารถช่วยสร้างบรรทัดฐานในการประกอบธุรกิจบริการรับและส่งอาหาร สามารถปกป้องผู้ประกอบการร้านอาหารที่อาศัย บริการช่องทางการจำหน่ายทางดิจิทัลแพลตฟอร์ม มิให้ถูกเอาเปรียบโดยไม่มีเหตุผลสมควร สามารถแข่งขันกันได้อย่างเสรี และเป็นธรรม ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารก็สามารถดำรงธุรกิจอยู่ได้ และยิ่งไปกว่านั้น การออกกติกาล์นฉบับนี้ ยังช่วยให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์สูงสุดจากควมมีเสถียรภาพจากการแข่งขันทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า โทร 02 199 5400 หรือเว็บไซต์ www.otcc.or.th

